

OBSAH

Poděkování	9
Předmluva	10

ČÁST 1

PROFESNÍ ROZVOJ (BUDOUCÍCH) UČITELŮ (NEJEN) ANGLICKÉHO JAZYKA

1. Úvodem kapitoly úvodní.....	15
1.1 ... k učitelství.....	15
1.2 ... k učitelství cizích jazyků.....	20
1.3 ... k přípravnému vzdělávání učitelů	35
2. <i>Mind the gap</i> – teorie, praxe a reflexe v přípravném vzdělávání učitelů	41
2.1 Vnitřní motivace jako podmínka nutná.....	42
2.2 Reflexe jako prostředek profesního rozvoje	46
2.3 Reflexe jako zdroj rozvoje poznání	54
2.3.1 Procesy profesního učení a povaha znalostí.....	62
2.3.2 Role profesního jazyka	68
2.3.3 Rozvoj znalostí pro praxi – integrace teorie a praxe	72
Role didakticko-metodických textů v konstruování praktických znalostí učitelů cizích jazyků	79
2.4 Didaktická znalost obsahu jako klíčová složka znalostní báze učitelství	80
2.4.1 Znalostní báze učitelství.....	81
Znalostní báze učitelů cizích jazyků	84
2.4.2 Didaktická znalost obsahu	91
Povaha didaktické znalosti obsahu	92
Konceptualizace didaktické znalosti obsahu.....	95
Konsenzuální model didaktické znalosti obsahu v kontextu profesních znalostí a dovedností učitele.....	101
Implikace pro přípravné vzdělávání učitelů	104
3. Profesní vidění v kontextu profesionality	111
3.1 Vidění v souvislostech – profesní vědění, profesní jednání, profesní vidění.....	112
3.2 Profesní vidění	114
3.2.1 Komplexnost profesního vidění.....	115
3.2.2 Souvztažnost profesního vidění a znalostí učitelů.....	122
3.2.3 Oborovost profesního vidění	125
3.2.4 Zaměřenost profesního vidění	127
3.2.5 Profesní vidění v různých fázích profesního rozvoje	131
Profesní vidění studentů učitelství a učitelů vs. profesní vidění vzdělavatelů učitelů a výzkumníků	132

3.2.6 Profesní vidění učitelů v roli aktéra či pozorovatele: profesní vidění v akci vs. profesní vidění o akci	133
3.2.7 Profesní vidění učitelů v roli pozorovatele vlastní výuky vs. cizí výuky	135
3.2.8 Rozvíjení profesního vidění	139
Nepřímé pozorování výuky a její reflexe	143
Filozofie sdílení	147

ČÁST 2

VIDEOKLUBY JAKO SOUČÁST DIDAKTIKY ANGLICKÉHO JAZYKA

4. Videokluby	153
Design videoklubů	154
4.1 Obecná struktura videoklubů	155
4.1.1 Videokluby formou smíšeného vzdělávání	155
4.1.2 Struktura a průběh videoklubů	156
4.2 Výuková a organizační část videoklubů	157
4.2.1 Videointervence	158
Cizí video	159
Vlastní video	160
4.3 Videoklub 1	162
4.3.1 Videoklub 1a	162
4.3.2 Videoklub 1b	163
Shrnutí – úvahy mezi Videokluby 1 a Videokluby 2	164
4.4 Videoklub 2	165
4.4.1 Videoklub 2a a Videoklub 2b – podobnosti a rozdílnosti	167
Shrnutí – úvahy nad videokluby	169

ČÁST 3

VÝZKUMNÁ ZPRÁVA O PRŮBĚHU A VÝSLEDKÁCH VIDEOKLUBŮ

Než přistoupíme ke čtení – rozcestník čtenáře	181
5. Výzkumné cíle	183
6. Výzkumná metodologie	187
6.1 Výběr a popis výzkumného vzorku	188
6.2 Sběr dat aneb kudy k cíli	192
6.2.1 Metody sběru dat	192
7. Tři výzkumné sondy	199
7.1 Povaha profesního vidění	200
7.1.1 Cíl a výzkumné otázky	200
7.1.2 Zdroje dat a použité analytické postupy	201

7.1.3	Výsledky	209
7.1.4	Shrnutí a interpretace výsledků – pohled z ptačí perspektivy	211
	Zaměřeno na učitele	212
	Zaměřeno na žáka.....	216
	Zaměřeno na tvůrce kurikula.....	218
	Zaměřeno na pozorovatele videa	220
	Zaměřeno na obor a oborovou didaktiku	220
	Zaměřeno na pedagogiku	223
	Zaměřeno na klima třídy	225
	Zaměřeno na řízení třídy	226
	Zaměřeno na popis.....	228
	Zaměřeno na hodnocení	229
	Zaměřeno na vysvětlení.....	233
	Zaměřeno na teoretizace	236
	Zaměřeno na alterace.....	238
	Zaměřeno na predikce.....	240
	Zaměřeno na míru konkrétnosti (a obecnosti) výroků	241
7.1.5	Co říci závěrem aneb videokluby jako most mezi teorií a praxí	243
7.2	Povaha oborově didaktických aspektů profesního vidění	247
7.2.1	Cíl a výzkumné otázky.....	248
7.2.2	Zdroje dat a použité analytické postupy	249
7.2.3	Výsledky	258
	Všímání si expertních jevů.....	260
	Všímání si charakteristik expertních jevů a jejich souladu s experty	265
	Kazuistika studentky Agáty	279
7.2.4	Shrnutí a interpretace výsledků – obsahově zaměřený přístup v zrcadle analýzy obsahu.....	292
7.3	Povaha komunikace	297
7.3.1	Cíl a výzkumná otázka.....	298
7.3.2	Zdroje dat a použité analytické postupy	298
7.3.3	Výsledky	300
	Zapojení studentek do diskuse.....	300
	Výskyt a charakter hodnocení viděného, navrhování alterací a predikcí	302
	Řeč ideí	307
7.3.4	Shrnutí a interpretace výsledků – <i>Kdopak to mluví?</i>	312
8.	Shrnutí a diskuse výsledků – tři kamínky do mozaiky	325
8.1	Shrnutí výsledků	326
	Videozáznamy cizí výuky – videokluby skupiny (a)	326
	Videozáznamy vlastní výuky – videokluby skupiny (b).....	328
	Metafory – subjektivní vnímání videoklubů studentkami.....	331
8.2	Diskuse výsledků	332

Závěrem – od praxe k teorii aneb cesta tam a zase zpátky	337
Závěry	338
Typ použitých videozáznamů a nastavení úkolů k domácím přípravám hraje roli	338
Účastníci videoklubů hrají roli	339
Povaha komunikace ve skupině a faktor času hrají roli	340
Subjektivní vnímání videoklubů studentkami hraje roli	340
Rozmanitost a komplementarita výzkumných přístupů hraje roli	341
Videokluby hrají v rozvoji (nejen) profesního vidění pozitivní roli	342
Omezení výzkumu a výhledy do budoucna.....	342
English summary	347
Literatura	351
Přílohy	387
Příloha 1: Videozáznamy využité ve Videoklubu 1a.....	388
Příloha 2: Videozáznamy využité ve Videoklubu 1b.....	393
Příloha 3: Interkulturní komunikační kompetence ve Videoklubu 2	397
Příloha 4: Videozáznamy využité ve Videoklubu 2.....	403
Příloha 5: E-mailová zpětná vazba	408
Příloha 6: Výsledky kvantitativní analýzy dat	410
Příloha 7: Výsledky kvalitativní analýzy dat.....	447
Jmenný rejstřík.....	535
Věcný rejstřík	543